

РЕШЕНИЕ

№ 175

гр. София, 11.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Здравка Иванова

Членове: Цветомира П. Кордоловска
Дачева
Теодора Иванова

при участието на секретаря Екатерина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Теодора Иванова Въззивно гражданско дело
№ 20211100515075 по описа за 2021 година

Образувано е по въззивна жалба, подадена от ответника по иска „Д.З.“ АД, чрез юрк. В. Т., срещу решение № 20189957 от 24.09.2021 г. по гр.д. № 21687/2021 г. на СРС, 126 състав, **в частта**, с която предявеният от В. М. В. срещу дружеството иск с правно основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 477 КЗ, за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от увреден лек автомобил марка „Тойота“, с рег. № *****, причинени вследствие на настъпило на 19.08.2020 г., на автомагистрала „Хемус“ пътнотранспортно произшествие, поради виновно и противоправно поведение на водача на лек автомобил марка „Сеат“ с рег. № *****, съставляващо застрахователен риск, покрит съгласно договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, сключен с „Д.З.“ АД, с който е застрахована гражданската отговорност на водача на лек автомобил марка „Сеат“ с рег. № *****, е уважен над сумата 2309 лв. до сумата 2849 лв., ведно със законната лихва върху разликата от 540 лв. между двете суми, считано от 09.04.2021 г. до окончателното ѝ изплащане.

Във въззивната жалба се твърди неправилност на решението в обжалваната част, поради постановяването му в нарушение на чл. 386, ал. 2 КЗ и поради прилагане на чл. 22, ал. 2 от Методиката за уреждане на претенции за обезщетение за вреди, причинени на МПС, по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ от 2006 г., която противоречи на цитираната разпоредба от Кодекса на застраховането. Иска се отмяна на решението в обжалваната част и отхвърляне на иска за посочената разликата от 540 лв. Претендират се съдебни разноски, включително юрисконсултско възнаграждение.

Подаден е отговор на въззивната жалба от ищцата В. М. В., чрез адв. Я. Д., с който се поддържа правилност на първоинстанционното решение и се иска потвърждаването му. Твърди се, че чл. 22, ал. 2 от Методиката е приложим на основание чл. 499, ал. 2, ал. 2 КЗ. Претендира се адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 300 лв.

Решението не е обжалвано и е влязло в сила в частта, с която дружеството е осъдено да заплати на ищцата В. М. В., на основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 477 КЗ, сумата 2309 лв.

Софийският градски съд, в изпълнение на правомощията си по чл. 269 ГПК, след като извърши служебна проверка за валидност и допустимост на решението и прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, съобразявайки основанията за неправилност, посочени във въззивната жалба, прие следното:

Първоинстанционното решение е валидно, а в обжалваната част - допустимо.

Искът е доказан по основание. Със сила на пресъдено нещо е разрешен спорът между страните по делото относно наличието на предпоставките на чл. 432, ал. 1, вр. чл. 477 КЗ, ангажиращи отговорността на ответното дружество – застраховател на делинквента спрямо увредения ищец, а именно: 1/. наличието на действителен застрахователен договор, с който застрахователят се е задължил да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования делинквент за причинените от него на трети лица имуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие; 2/. наличие на предпоставките на чл. 45 ЗЗД, пораждащи отговорността на застрахования делинквент спрямо увреденото лице: а) извършване на противоправно деяние от страна на прекия причинител на вредите (управление на МПС в нарушение на правилата на ЗДвП и ППЗДвП и причиняване на ПТП); б) вредоносен резултат (причиняване на имуществени вреди); в) причинна връзка между противоправното деяние и вредоносния резултат; г) виновност на дееца. Това е така тъй като първоинстанционното решение е влязло в сила в частта, с която ответното дружество е осъдено да заплати на ищцата В. М. В., на основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 477 КЗ, сумата 2309 лв. В този смисъл, са налице предпоставките за ангажиране отговорността на застрахователя.

Спорен е въпросът за размера на дължимото на ищеца обезщетение за имуществени вреди. При определянето му настоящият състав съобрази следните обстоятелства, установени по делото:

Застрахователят дължи обезщетение за вредите до толкова до колкото застрахованият е отговорен спрямо увреденото лице, тоест отговорността на застрахователя е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител (делинквента), като същата е ограничена до размера на застрахователната сума – чл. 386, ал. 1 КЗ. Съгласно чл. 51, ал. 1 ЗЗД делинквентът дължи обезщетение за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Според чл. 386, ал. 2 КЗ при настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието.

При тотална щета по смисъла на чл. 390, ал. 2 КЗ (когато стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на сто от действителната му стойност), се дължи обезщетение в размер на действителната стойност на целия автомобил към увреждането му. Когато обаче има запазени части, тяхната стойност следва да се приспадне при определяне размера на дължимото обезщетение, в който смисъл е чл. 22, ал. 2 от Методиката, за да се запази принципа за обезщетяване само на действително претърпените вреди.

Според константната практика на ВКС (напр. решение № 165 от 24.10.2013 г. по т. д. № 469/2012 г., II ТО на ВКС, решение № 52/08.07.2010 г. по т. д. № 652/2009 г. на ВКС, ТО, решение № 115/09.07.2009 г. по т. д. № 627/2008 г., II ТО на ВКС и др.), при съдебно предявена претенция за заплащане на застрахователно обезщетение съдът следва да определи застрахователното обезщетение по действителната стойност на вредата към момента на настъпване на застрахователното събитие – 386, ал. 2 КЗ, а не съгласно прилаганата от застрахователя методика към Наредба № 49 от 16.10.2014 г. Застрахователното обезщетение не може да надвишава действителната (при пълна увреда) или възстановителната (при частична увреда) стойност на застрахованото имущество, т. е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго от същия вид и качество – чл. 400, ал. 1 КЗ, съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото с ново от същия вид и качеството, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка – чл. 400, ал. 2 КТ и съответно е лимитирано от застрахователната сума по договора – чл. 386, ал. 1 КЗ.

В случая, съгласно приетото и неоспорено от страните заключение на изготвената пред районния съд автотехническа експертиза, стойността, необходима за възстановяване на процесния автомобил, изчислена на база средни пазарни цени към датата на ПТП, е 16084,36 лв., като същата надхвърля действителната му стойност от 10799 лв. Ето защо следва да се приеме, че е налице тотална щета по смисъла на чл. 390, ал. 2 КЗ. Според заключението на вещото лице, запазените части на автомобила са 30 %, като стойността им възлиза на 3240 лв., поради което размерът на дължимото обезщетение следва да се определи на 7559 лв. Не е спорно, че от тази сума са погасени 5250 лв., поради което искът се явява основателен за неплатения остатък от 2309 лв.

Разпоредбата на чл. 22, ал. 2 от Методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, приета с Приложение 1 към чл. 15, ал. 4 от Наредба № 24/2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т. 1 и 2 от Кодекса за застраховането (отм.), действаща на основание чл. 20, ал. 2 от Наредба № 49/2014 г. за задължителното застраховане по застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз, определя минимална граница на обезщетението при тотална щета (не по-малко от 75 % от действителната стойност), което е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 386, ал. 2 КЗ (норма от по-висок ранг), предвиждаща, че обезщетението трябва да е равно на действителните вреди (т. е. запазените части, които следва да бъдат приспаднати, могат да са

повече или по-малко от 25 %, релевантен е единствено техният действителен размер). Тъй като противоречието на нормата е с такава от по-висш порядък, то съдът не трябва да я прилага, вкл. по аналогия (ал. 1 на чл. 22 от Методиката също противоречи на императивната разпоредба на чл. 390, ал. 2 КЗ, уреждаща кога е налице тотална щета, но това противоречие в настоящия случай е без значение). В този смисъл е решение № 1220 от 4.11.2022 г. по т. д. № 1313/2022 г. на СГС.

Поради несъвпадение между изводите на настоящата инстанция с тези на районния съд, първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която предявеният иск с правно основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 477 КЗ е уважен над сумата 2309 лв. до сумата 2849 лв., както и в частта, с която ответното дружество е осъдено да заплати на ищцата разноски за първоинстанционното производство над сумата 699,81 лв. до сумата 863,96 лв., вместо което бъде постановено решение, с което предявеният иск бъде отхвърлен за разликата от 540 лв., ведно със законната лихва, считано от 09.04.2021 г. до окончателното ѝ изплащане.

С оглед изхода на делото въззиваемата В. М. В. следва да бъде осъдена, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, да заплати на въззивника „Д.З.“ АД част от разноските, направени при разглеждане на делото пред първата инстанция, съответна на отхвърлената част от исковете (19%) и всички разноски, направени във въззивната инстанция, предвид цялостно уважаване на въззивната жалба. За първата инстанция следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение, в минималния размер, предвиден в чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ - 100 лв., определен върху сумата 540 лв. За въззивната инстанция следва да бъдат присъдени и разноски за платена държавна такса в размер на 25 лв. и юрисконсултско възнаграждение за изготвяне на въззивна жалба, също в минималния размер по Наредбата - 100 лв., определено върху сумата 540 лв.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20189957 от 24.09.2021 г. по гр.д. № 21687/2021 г. на СРС, 126 състав, **в частта**, с която предявеният от В. М. В. срещу „Д.З.“ АД иск с правно основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 477 КЗ, за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от увреден лек автомобил марка „Тойота“, с рег. № *****, причинени вследствие на настъпило на 19.08.2020 г., на автомагистрала „Хемус“ пътнотранспортно произшествие, поради виновно и противоправно поведение на водача на лек автомобил марка „Сеат“ с рег. № *****, съставляващо застрахователен риск, покрит съгласно договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, сключен с „Д.З.“ АД, с който е застрахована гражданската отговорност на водача на лек автомобил марка „Сеат“ с рег. № *****, е уважен над сумата 2309 лв. до сумата 2849 лв., ведно със законната лихва върху разликата от 540 лв. между двете суми, считано от 09.04.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, както **и в**

частта, с която „Д.З.“ АД е осъдено, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, да заплати на В. М. В. разноски над сумата 699,81 лв. до сумата 863,96 лв., **ВМЕСТО КОЕТО ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявеният от В. М. В. срещу „Д.З.“ АД иск с правно основание чл. 432, ал. 1, вр. чл. 477 КЗ, за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от увреден лек автомобил марка „Тойота“, с рег. № *****, причинени вследствие на настъпило на 19.08.2020 г., на автомагистрала „Хемус“ пътнотранспортно произшествие, поради виновно и противоправно поведение на водача на лек автомобил марка „Сеат“ с рег. № *****, съставляващо застрахователен риск, покрит съгласно договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“, сключен с „Д.З.“ АД, с който е застрахована гражданската отговорност на водача на лек автомобил марка „Сеат“ с рег. № *****, за сумата 540 лв. – разлика между сумите 2309 лв. и 2849 лв., ведно със законната лихва върху същата, считано от 09.04.2021 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА В. М. В., ЕГН *****, с адрес с. Лозен, общ. Столична, ул. *****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, да заплати на „Д.З.“ АД, ЕИК *****, с адрес гр. София, бул. „****“, сумата 225 лв. разноски за двете инстанции.

В останалите части първоинстанционното решение е влязло в сила като необжалвано.

Решението не подлежи на обжалване, съгласно чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____